
บทบรรณาธิการ

ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อสังคมโลก และสังคมไทยในวงกว้าง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติเศรษฐกิจ ที่ได้รับผลกระทบอย่างเห็นได้ชัด ทำให้สังคมโลกและสังคมไทย ต้องปรับตัวในทิศทางที่แตกต่างหลากหลาย แม้ว่าที่ผ่านมา จะมีการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัว (Digital Disruption) เกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่ได้แทรกซึม เข้าไปถึงบุคคลทุกกลุ่มทุกอาชีพในสังคมโลกและสังคมไทย จนกระทั่งมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ทำให้วิถีชีวิตของผู้คนบนโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ พฤติกรรมหลายอย่างได้ปรับเปลี่ยนไปอย่างฉับพลัน แม้ว่าต่อไปภายหน้า สถานการณ์อาจจะกลับเข้าสู่สภาวะปกติ แต่สิ่งที่เป็นพฤติกรรมรูปแบบใหม่ของผู้คน ในสังคมจะกลายเป็นวิถีใหม่ในการดำเนินชีวิตของผู้คน ซึ่งเรียกว่า “New Normal” หรือความปกติแบบใหม่

เมื่อกล่าวถึงแวดวงวิชาการ ได้มีการศึกษาวิจัยอย่างมากมาย และค้นพบว่า จริตใหม่ของผู้คนหลังเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การปรับตัว และบูรณาการอย่างน่าสนใจ ในกรณี การปรับโครงสร้างทางสังคมใหม่จากการออกกฎหมาย ที่ใช้ร่วมกันทั่วโลก ที่ช่วยในเรื่องของสุขภาพและความปลอดภัย เพื่อการสร้างเชื่อมั่นจนถึงการเข้ามาของเทคโนโลยี ที่ทำให้ผู้คนเห็นถึงความสำคัญต่อสุขภาพ และความ เป็นอยู่ โดยตกลงยินยอมให้ข้อมูลส่วนตัว เพื่อที่จะปกป้องสุขภาพ ทรัพย์สิน และครอบครัว มากยิ่งขึ้น

การเกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการจัดการตนเองจากการเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ส่วนหนึ่งของศาสตร์ด้านนิติศาสตร์ อาจารย์กฎหมายจะต้องปรับตัวในด้านการศึกษา

หากต้องการสร้างบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ด้วยการบูรณาการเน้นหลักสูตรข้ามสาขาข้ามคณะร่วมกัน เช่น วิชากฎหมายเกี่ยวกับภัยพิบัติที่ต้องถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บัณฑิตศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น อีกทั้งอาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติ ให้องค์ความรู้ในระบบดิจิทัลเพิ่มขึ้น และการศึกษาเรียนรู้อย่างรอบด้าน ที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้มากที่สุด

นอกจากนั้นแล้ว อีกกรณีหนึ่งที่เกี่ยวกับประเด็นด้านกฎหมายจากผลกระทบของวิกฤตเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ในส่วนของข้อพิพาททางเศรษฐกิจด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่อระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐต้องเข้ามาแก้ไขเยียวยา ซึ่งจะสามารถเข้าถึงได้แค่ไหน เพียงไร ประกอบกับ ปัญหาการหลบหนีของแรงงานต่างด้าว โดยมีการช่วยเหลือจากบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐและเอกชน จนกระทั่งนำมาสู่การระบาดของโรคเชื้อไวรัสโคโรนา COVID-19 ในวันนี้ ปัญหาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อทุกระบบในประเทศ จึงเป็นข้อสังเกตว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนี้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับการใช้มาตรการป้องกัน และมีบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่เพียงพอหรือไม่ ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นล้วนแต่นำวิกฤตสำหรับประชาชนคนไทยทั่วประเทศ

ปัญหาระดับชาติอีกประการหนึ่ง นอกจากโรคระบาดที่กล่าวมาแล้ว เป็นเรื่องของปัญหาโครงสร้างทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นหลักสูตรวิชาเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ว่าด้วยวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยและวิชาพุทธศาสนา ที่ไม่ได้บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอนอย่างครบถ้วนต่อเนื่อง ทำให้ขาดการปลูกฝังแนวคิดและทัศนคติให้แก่เด็กและเยาวชนมาแต่เริ่มต้น วิชาเหล่านี้ไม่ได้ถูกเน้นและให้ความสำคัญแทบทุกชั้นเรียน โดยแท้จริงแล้ว วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย ได้บ่งบอกให้รู้ถึงการรักชาติ การรักษาแผ่นดินของบรรพบุรุษไทยที่ยอมเสียเลือดเนื้อเพื่อปกป้องประเทศชาติ มิให้ศัตรูผู้ใดเข้ามารุกราน ความสำคัญของศาสตร์ที่กล่าวถึงคือ เป็นศาสตร์ที่บ่มเพาะจิตใจให้รำลึกอยู่เสมอว่า เรามีรากเหง้า และมีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ถ้าหากอดีต ไม่มีบรรพบุรุษช่วยปกป้องแผ่นดินไทยในวันนั้น วันนี้พวกเราอาจจะร่ำร้อนไม่มีแผ่นดินที่อยู่อาศัยก็เป็นได้ ดังนั้น สิ่งเหล่านี้ รัฐควรตระหนักคำนึง เพื่อจะได้แก้ไขเพิ่มเติม

หลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ให้มีเนื้อหาสาระที่สำคัญบรรจุอยู่ทุกชั้นเรียน จนถึงชั้นอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมเด็กและเยาวชนในปัจจุบันที่ควรจะได้รับ การบ่มเพาะคุณค่าและความสำคัญของการรักษาแผ่นดินเกิดที่บรรพบุรุษหวงแหนตลอดมา

ส่วนวิชาพุทธศาสนาก็เช่นเดียวกันกลับถูกละเลยไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ปัจจุบันวิชานี้ได้ถูกผลักภาระให้แก่คณะสงฆ์เสียเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเขตการศึกษาใด มีพระภิกษุผู้มีจิตเมตตา ท่านก็อาสาเข้าไปสอนวิชาธรรมศึกษาให้กับโรงเรียนในพื้นที่ แต่ถ้าพื้นที่ใดไร้ซึ่งพระภิกษุที่เป็นนักเผยแผ่ เด็กและเยาวชนเหล่านั้นก็ขาดโอกาสที่จะได้รับการหล่อหลอมจิตใจจากคำสอนของพระพุทธศาสนาอย่างน่าเสียดาย ด้วยเหตุนี้ทำให้เมืองไทย ที่เป็นเมืองพุทธกลับขาดแคลนวิชาความรู้ด้านพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง แท้จริงแล้ว พุทธศาสนามุ่งสั่งสอนในด้านขัดเกลากจิตใจเป็นที่ตั้ง ทำให้เกิดพื้นฐานแห่งสามัญสำนึก เพื่อให้คิดดีและทำดี สร้างความงดงามให้เกิดขึ้นกับสังคม ที่ผ่านมานั้น ประเทศไทย ยืนหยัดอยู่ได้เป็นปึกแผ่นมั่นคง เนื่องด้วยอาศัยหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจอันเป็นสถาบัน 3 ประการ ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อยู่เสมอมา ดังนั้น ถ้าหากหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องนำวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยและวิชาพุทธศาสนา กลับเข้ามาบรรจุในหลักสูตร ทุกชั้นการศึกษาได้อย่างเหมาะสมและเข้มข้น ให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ ชาติไทยอย่างถ่องแท้ ย่อมทำให้พวกเขาเกิดสำนึกรักและหวงแหนสถาบันชาติ สถาบัน พระมหากษัตริย์อย่างมั่นคง ส่วนวิชาพุทธศาสนา ก็จะช่วยเสริมให้เกิดความเข้าใจ ในหลักธรรมเกิดความศรัทธาเชื่อมั่นในคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างไม่คลอนแคลน รวมแก่นแท้ทั้งสองวิชาถ่ามานี้ ย่อมนำมา ซึ่งความสถิตสถาพรแห่งสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อจะได้เป็นศูนย์รวมจิตใจของอนุชนรุ่นหลังสืบไป

วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่นฉบับนี้ เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 2 ได้นำเสนอ บทความวิจัย 6 เรื่องและบทความวิชาการ 2 เรื่อง ซึ่งประกอบไปด้วยปัญหาทางด้าน กฎหมายและสังคม โดยมีนักวิชาการทั้งในและนอกสถาบันส่งผลงานเข้ามาประเมิน เพื่อพิมพ์เผยแพร่ และผลงานดังกล่าวนับว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้ศึกษาถึงแนวคิด ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไป

ปรับใช้และประยุกต์สู่การปฏิบัติต่อไป ซึ่งกองบรรณาธิการได้พยายามพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพมาตลอดระยะเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อเข้าสู่มาตรฐานวารสารระดับชาติที่สูงขึ้นในโอกาสต่อไป

อาจารย์ทศพร จินดาวรรณ

กองบรรณาธิการ